

24. Sicut in cithara si defuerit una chorda, non erit harmonia perfecta: ita nec in anima erit spiritualis melodia, nisi adsint omnes virtutes. *Ibid.*

A. BRUNO. 25. Humilitas virtutes alias condit et acceptabiles Deo efficit: cum sine ea aliae virtutes habitae inutiles essent, et Deo inacceptabiles: nec etiam virtutes vocantur, sed virtutum simulationes. Super *Psaln. lxxix*, in praefat.

S. CESARIUS ARELAT. 26. Una virtus sine altera, tibi prodesse non potest. Homil. 24.

S. DIALOCH. 27. Sicut quocumque membro hominis, vel minutissimo, adempto, totum corpus informe efficitur: sic qui vel unam virtutem neglexerit, universum continentiam decorum dissolvit ac delet. *Prose.*

28. Quid enim proferit virginitatem corporis servare, si anima a demone inobedientiae praeside adulteretur?

29. Aut quomodo coronabitur, qui se a gula vitio et omni corporis cupiditate continerit, superbiam tamen et studium gloriae declinare non studuerit? *De Perfect. spiritali*, cap. 42.

S. DOROTH. 30. Bitumen humilitas est: omnis enim virtus absque humilitate non reputatur virtus. *Doct. 44.*

S. FRANCIS ASSISIENSIS. 31. Nullus homo est penitus in toto mundo, qui unam ex virtutibus possit habere, nisi prius sibi moriatur. *Prose.*

32. Qui unam habet et alias non offendit, omnes habet: sed qui unam offendit nullam habet, et omnes offendit. In suis *Opusc. de virtutibus*.

S. GREGOR. MAGNUS. 33. Unaqueque virtus tanto minor est, quanto desunt caetera. Lib. 22 *Moral.*, cap. 1.

34. Una virtus sine aliis, aut omnino nulla est, aut imperfecta. *Ibid.*

35. Valde singula qualibet destituitur, si non una virtus virtuti illi suffragetur. *Ibid.*, lib. 4, cap. 16.

36. Una virtus sine alia, vel nulla est omnino, vel minima, nisi vicissim sua conjunctione fulciatur. *Ibid.*, lib. 24, cap. 3.

37. Neque unaqueque virtus est, si mixta aliis virtutibus non est. *Ibid.*, lib. 4, cap. 20, super illud *Job 1: Ne forte peccaverint filii mei*, etc.

38. Quanta sit concordiae virtus ostenditur, cum sine illa virtutes reliquae, virtutes non esse monstrantur. Homil. 8, super *Ezech.*, in illud *Cant. vi: Territis ut castrorum acies ordinata*.

39. Prudentia, temperantia, fortitudo, atque iustitia tanto perfectae sunt singulae, quanto vicissim sibi sunt conjunctae. Lib. 22 *Moral.*, cap. 1.

40. Nec clarescere potest aliquis fulgore virtutis, qui non arserit in officina charitatis. *Ibid.*, lib. 48, cap. 14.

41. Non virtutibus venit ad fidem, sed per fidem ad virtutes pertingitur. Homil. 19, super *Ezech.*

42. Qui sine humilitate virtutes congregat, quasi in ventum pulverem portat. Homil. 7, super *Evang.*

43. Sine virtute concordiae, virtutes reliquae, virtutes non esse monstrantur. Homil. 8, super *Ezech.*

44. Omnes virtutes in conspectu Dei, vicaria ope se sublevant: nec virtutes verae sunt, si a se invicem aliqua diversitate discordant. *Prose.*

45. Una virtus sine altera, aut omnino nulla est, aut minima. In *septem Psalm. Psalms*, super *Psaln. iii*, verso 3.

46. Pudicitia sine comitibus suis, continentia et caritate, fidem sui facere non potest. Epist. 10, ad *Flavianum*.

47. Qui unam habuerit, omnes videtur habere virtutes participatione, non proprietate. Lib. 4, *dialog. advers. Pelag.*

48. Virtutes haerent sibi, et inter se ita nexae sunt, ut qui una caruerit, omnibus careat. *Ad Fabianam*.

49. Quid prodest pudicitia, si caeteras virtutes non habuerit? Lib. 2, super *Hierem.*, cap. vii, super illud *I Cor. vii: Ut sis sancta corpore*, etc.

50. Omnes chordae vestrae vocales sint: non potest esse cithara, si una chorda defuerit. *Prose.*

51. Quid tibi prodest, si sis castus, si sis largus in elemosyna, et invidiosus sis?

52. Quid tibi prodest, si sex chordas integras habueris, et unam ruptam: si una chorda defuerit, perfectus citharae sonus esse non poterit. Super *Psaln. xvii*, vers. 7: *Psallite in cithara*.

53. Frustra habemus virtutes, si non ipse virtutes humilitate coronentur. Super *Psaln. cxxxiii*, vers. 1.

54. Ille fructus congregat, qui licet in virtutibus crescat, tamen in omnibus humilitatem servat. Super *Levit.*, cap. xix.

55. Sicut in arca thesaurus servatur, ita per patientiam virtutes custodiuntur. Super *Josue*, cap. xii.

56. Patientia est firmamentum omnium virtutum: nam vidua est virtus quam non patientia firmat. *Ibid.*, cap. xxi.

57. Ad integritatem mentis et corporis conservandam, abstinence ciborum sola non sufficit, nisi fuerint caeterae quoque virtutes animas conjugatae. Lib. 5, de *Conob. Inst.*, cap. 10.

58. Cunctarum virtutum una connectio natura est, licet in multis dividi species et vocabula videantur: nullam perfecte possidere prohibetur,

quisvis elusus in earum parte dignoscitur. *Ibid.*, cap. 14.

59. Nullo modo poterit in anima virtutum structura consurgere, nisi prius facta fuerint verae humilitatis in corde fundamenta. *Ibid.*, lib. 12, cap. 32.

S. JOANNES CHRYSOST. 60. Sive jejunium, sive orationem, sive elemosynam, sive continentiam, sive quid aliud boni congregaveris, absque humilitate deficiunt, et omnino pereunt. Homil. 6, ex *Divers. in Matth.*

61. Virtus non est, nisi conjunctam habeat humilitatem. Homil. 35, super *Gen.*

62. Utinam qui virtutes congregat, vel edificat, sciret et intelligeret, quoniam omnes cum humilitate connectae sunt, omnes fundatae, omnes agglutinatae; qua sublata, fugiunt omnes, nocent et obruant, velut cedente fundamento, cuius domus omnis inclinata recumbit. Serm. de *Humilit. in Clara Dom.*, consid. 3.

63. Sic virtus virtuti conjungitur, ut ubi una desit, altera esse non possit. In cap. 4, *Regul. S. Benedict.*, verbo *Hinc*.

64. Si vera desit humilitas, nihil erit aliud virtutum caeterarum congregatio, quam ruina quaedam constructa sine fundamento in sabulo domus. Lib. 1, homil. 19.

S. ISIDORUS DIALOCHUS. 65. Virtutes dum discretionem non servant, in vitia transcut; nam iustitia dum suum modum excedit, crudelitatis severitatem gignit. *Prose.*

66. Nimia pietas, dissolutionem disciplinae parit: zeli studium, dum plus est, quam oportet, in iracundiam vitium transit: multa mansuetudo, torporis segnitiam gignit. Lib. 2, de *Suavitate bono*, cap. 34, sent. 4.

LACT. FIRM. 67. Cum iustitia sit omnium virtutum mater, si alia singulae tollantur, ipsa subvertitur. Lib. 3, de *Divin. Inst.*, cap. 22.

S. LAURENTIUS JUSTIN. 68. Fides vera, spes certa, et charitas sincera, sine humilitate nequeunt custodiri. *De Humilit.*, cap. 12.

S. LEO I. 69. Misericordiae virtus tanta est, ut sine illa caeterae (etsi sint) prodesse non possint. Serm. 5, de *Collectis*.

70. Nudo sunt omnes sine charitate virtutes: nec potest dici in qualibet morum excellentia fructuosum, quod non dilectionis partus ediderit. Serm. 10 *Quadrat.*

RETR. BELES. 71. Ipsae virtutes, nisi patientiae habeant fundamentum, nomen virtutis et officium perdiderunt. Epist. 31, ad *Abbat. de Fontanis*.

72. Omnes virtutes in charitate requiescunt, et sine charitate nihil est virtus: quia ipsa unicuique virtuti exhibet, ut sit virtus. *Ibid.*, de *Charit.*, cap. 11.

73. Scientia illa vera est, quae fuerit mixta virtuti. Serm. 167.

74. Virtutes si separate fuerint, dilabuntur. *Ibid.*, serm. 145.

75. Singulae quaecumque vere virtus non est, si mixta aliis virtutibus non sit. *Opusc.* 9, cap. 1.

76. Solent etiam pietatem comitari virtutes caeterae, a qua non magis divelli possunt; quam umbra a corpore quod in sola versatur. *De Charitate*.

77. Omnibus una comes virtutibus associatur, Auxiliumque suum fortis patientia miscet. Virtus, nam vidua est, quam non patientia firmat. In *Psychomachia, de pugna patientiae et ira*.

78. Ut unaqueque virtus in sua actione iuste aequitatis mensuram teneat, rectae discretionis metas minime excedat. Part. 4, tit. 1, de *Statu inter. hom.*, cap. 25.

79. Virtutes morales perfectas necesse est ad invicem connectas esse, ut altera esse sine altera non valeat. 1, 2, quaest. 65, art. 1.

80. Religio, pietas, observantia, veritas, gratia, vindictio, amicitia, liberalitas, iustitiae virtutes annexae sunt. 2, 2, quaest. 80, art. 1.

81. Virtutes tanquam gradus et scholae sunt inter se coherentes, atque aliae ab aliis subsumunt, quae animum in caelum subvehunt. Lib. 1, in *Vita SS. Barlaam et Joseph*, cap. 11.

SENTENTIAE PAGANORUM.

82. Iustitia in sese virtutes continet omnes. Lib. 5, *Ethic. ad Nicomach.*, cap. 4.

83. Cum prudentia, quae est una, simul insanit universae virtutes. *Ibid.*, lib. 6, cap. 13.

84. Ne quidem aliae sine prudentia virtutes sunt neque prudentia absque residuis virtutibus perfecta, verum invicem sese conjuvant, comitantur prudentiam. Lib. 2 *Magor. Moral.*, cap. 3.

85. Sine prudentia ne intelligi quidem ulla virtus, ne dum esse potest. Lib. 2 *Tusc. quaest.*

86. Si unam virtutum confessus fueris te non habere, nullam necesse est te esse habiturum. *Ibid.*

VIRTUTUM CONNEXIO IN SPECIE.

SENTENTIAE PATRUM.

ABSTINENTIA ET CASTITAS.

1. Tunc castimonia ad perfectum munditiae candorem ducitur, cum per abstinentiam caro fatigatur. Part. 2 *Pastoral.*, cap. 3.

2. Pudicitia, nisi per abstinentiam tuta esse non potest. Epist. 22, ad *Eustoch.*

3. Castitas sine comitibus suis, jejunio videlicet et temperantia, cito lassescit. Homil. 1, super *Psaln. L.*

S. PETRUS CHRYSOS.

S. PETRUS DAMIANUS.

PHILO JUD.

PRUDENT. POETA.

RICHARD. A S. VICTOR.

S. THOMAS AQUINAS.

IN VI. PAT.

ARISTOTEL.

CICERO.

S. GREGOR. MAGNUS.

S. HIERON.

S. JOANNES CHRYSOST.

S. HIERON.

S. JOANNES CHRYSOST.

JOAN. GERS.

JOAN. TRITH.

S. ISIDORUS DIALOCHUS.

LACT. FIRM.

S. LAURENTIUS JUSTIN.

S. LEO I.

RETR. BELES.

JOAN. CASS.

HUGO CARD.

S. ISIDORUS
HISPALENS.

4. Quidam continent sicut panem cum pondere edunt, ita et aqua cum mensura sumunt; asserentes ad castimoniam carnis, etiam aque abstinentiam convenire. Lib. 2, de *Summo bono*, cap. 43, sent. ult.

5. Libidinis ignes, ciborum comites incrementum; corpus autem quod abstinentia frangit, tentatio non exurit. *Ibid.*, cap. 42, sent. 7.

S. LEO I.

6. Non sunt casta jurgia, que non de ratione veniunt continentie, sed arte fallacia. Serm. 4, de *Epiph.*

ABSTINENTIA ET CHARITAS.

S. BERNARD.

7. Quomodo claritas (ut aiunt) lune, non nisi a sole est: sic absque charitate, continentie meritum, nullum est. Serm. 27, super *Cant.*

S. PROSPER.

8. Cum sine abstinentia quemlibet hominem Catholicum charitas sola perficit: omnis abstinentia aut perdat sine adjunctione charitatis, aut pereat. Lib. 2, de *Vita contemplat.*, cap. 24.

ACTIO ET CONTEMPLATIO.

S. AMBROS.

9. Sancti in celum quodammodo conscendunt, cum eos amor divinus ad caelestia contemplanda elevat: cadunt in terram, cum eos amor proximorum ad ima retrahit. Super *Apocal.*, cap. 8, in illud: *Et cecidit de caelo stella ardens*, etc.

S. AUGUST.

10. Non sic quisque debet esse otiosus, ut in eodem otio utilitatem non cogitet proximi: nec sic actuosus, ut contemplationem non requirat Dei. Lib. 19, de *Civitate Dei*, cap. 19.

S. BERNARD.

11. Sicut activa vita est sepulcrum secularis vite: ita contemplativa vita, est monumentum activae vite. Serm. 53, ad *Soror.*

BOETIUS.

12. Non semper in actu sis, sed interdum animo tuo requiem dato, et ipsa requies sit plena sapientia, studii et bonis cogitationibus. De *discipulis scholasticis*. Et habetur apud Bedam, in *Axiomat. Philos.*, verbo *Non semper*.

S. BONAV.

13. Ubi vita activa terminatur, et perficitur: ibi vita contemplativa ordinate inchoatur, et gradualim sursum tendit et proficit. De *septem itineris*, itin. 3, dist. 4, art. 4.

CASSIODOR.

14. Vita contemplativa, et activa duo sunt tanquam gemini oculi pulcherrime sociata, qui reddunt illuminatissimum Christianum. Super *Psal.* xii, vers. ult.

FRANCISC.

TIELEMANS.

15. Praeclari nec penitus inherere debent terrenis plusquam necesse est, neque ita etiam solis velle inherere caelestibus, ut cura negligatur subditorum: sed medio modo quasi inter utrumque habitare; ut neque omnino occupentur terrenis distractionibus, neque semper inherant contemplationis soliditati. Sect. 4, in *Annot. super Psalm. cxvii*, vers. 14: *Si dormialis inter medios celos*, etc.

16. In contemplatione principium, quod Deus est, quaeritur: in operatione autem sub gravi necessitatum fase laboratur. *Prosec.*

17. Rachel pulchra, sed sterilis: Lia autem lipa est, sed fecunda. Quia nimirum mens cum contemplando otia appetit, plus videt, sed minus Deo filios generat: cum vero ad laborem predicationis se dirigit, minus videt, sed amplius parit. Lib. 6 *Moral.*, cap. 18.

18. Mens nec sic pro amore Dei quietem diligit, ut curam proximi utilitatemque postponat: nec sic pro amore proximi occupationi inseruat, ut quietem funditus deserens, ignem in se superni amoris extinguat. *Ibid.*, lib. 6, cap. 17, sect. 25.

19. Duae vite, activa videlicet et contemplativa, cum conservantur in mente, quasi duo oculi habentur in facie. *Ibid.*, sect. 26.

20. Magna sunt activae vitae merita, sed contemplativae vite potiora: activae vite opera cum corpore transeunt, contemplativae autem gaudia melius ex fine convalescunt. *Ibid.*, lib. 6, cap. 18, super illud *Job v: Quod auditum mente*, etc.

21. Fideles contemplationis studio proximorum curam non negligant, nec cura proximorum immoderatus obligati, contemplationis studia derelinquant. *Ibid.*, lib. 28, cap. 6, sect. 14.

22. Activa in necessitate, contemplativa in voluntate est: illa in servitute, ista in libertate. Homil. 3, super *Ezech.* super illud *Luc. x: Martha satagebat*, etc.

23. Sicut est bonus ordo vivendi, ut ab activa in contemplativam tendatur: ita plerumque a contemplativa animus ad activam reflectitur: ut per hoc quod contemplativa mentem accenderit, perfectius activa teneatur. *Ibid.*, homil. 14.

24. Amor Dei ad contemplativam, amor vero proximi pertinet ad activam. *Ibid.*, homil. 18.

25. In activa vita, finis est in labore: in contemplativa vero, nec defectus in bonis, nec terminus in delectatione. Lib. 2, de *Claustr. animar.*, cap. 20.

26. Si ascendere nosti per devotionem mentis, scias et descendere per exercitium boni operis: si nescis descendere, nescis conscendere. Super *Psal.* cxxviii, cap. 72.

27. Duae sunt vite, activa et contemplativa, activa est in labore, contemplativa in requie: activa in publico, contemplativa in deserto: activa in necessitate proximi, contemplativa in visione Dei. De *Aegor.* in *Marc.*, lib. 3, cap. 3.

28. Non est perfectus predicator, qui vel propter contemplationis studium, operanda negligit, vel propter operationis instantiam, contemplanda postponit. Super *Genes.*, cap. xix.

29. Vis ea, in qua inest ratio, partim in con-

S. GREGOR.
MAGNUS.

S. JOANNES
DAMASCEN.

templatione, partim in actione versatur. *Prosec.*
30. In contemplatione ea versatur, qua quomadammodum sese res habent, considerat: in actione autem ea sita est, qua ream rebus agendis rationem prescribit.

JOAN.
TRITE.

31. Illa pars, quae contemplatione gaudet, mentem occupat: ea autem, quae in actione posita est, rationem. Lib. 2, de *Fide orthodox.*, cap. 27.

EDOVICUS
BLOSICUS.

32. Deficiente Martha, non potest subsistere Maria: Maria de gratia Marthae vivit, porro Martha de societate Mariae confidit. In cap. 2, *Regul. S. Bened.*

ETR. CELL.

33. Legitimi contemplatores supernaturalisque quietis cultores, ita sanctum otium sectantur, ut tamen bona opera atque exercitia non deserant. In *Speculo spirit.*, cap. 11.

HILO JED.

34. Martha calida utatur, Maria candida: haec enim actioni, illa contemplationi aptatur: haec orat, illa laborat: sedet ista, sudat illa: haec quiescit, illa currit: exit ista, illa intrat: ista inchoat, illa consummat. Lib. 2, epist. 10, ad *Abbatissam quendam*.

IN VITIS
PATR.

35. Sine in actione sola contemplatio scientibus ad nihil est utilis. De *congressu querendae crucis*, cap. 7.

SENECA.

36. Necessaria est Martha Mariae, propter Martham enim et Maria laudatur. Lib. 3, num. 55.

EPIST. 94.

37. In duas partes virtus dividitur: in contemplationem veri et actionem: contemplationem institutio tradit, actionem admonitio.

HUGO A S.
VICENTIS.

38. Agere et contemplationi vacare, utrumque mihi est: quoniam ne contemplatio quidem sine actione est. De *Beata vita*, cap. 32.

39. Tria genera sunt vite, unum voluptati vacat, alterum contemplationi, alterum actioni. *Prosec.*

40. Nec ille, qui voluptatem probat, sine contemplatione est: nec ille, qui contemplationi inseruit, sine voluptate est: nec ille cuius vita actioni destinata est, sine contemplatione est.

41. Alterum sine altero non est, nec ille sine actione contemplatur, nec hic sine contemplatione agit. *Ibid.*, cap. 32.

Vide plura tit. *Contemplatio et Actio*, lib. 3.

AMOR ET FIDES.

S. AUGUST.

42. In illa requie, ubi opera servilia jubentur cessare, magna est altitudo gratiae Dei: tunc enim fiunt cum requie opera, cum fides per dilectionem operatur. Lib. 2, super *Exod.*, quas. 172.

HUGOCAL.

43. Si a fide quisque ceciderit, a charitate Tom. IV.

etiam necesse est cadat: non enim potest diligere quod esse non credit. Lib. 4, de *Doctr. christ.*, cap. 137.

44. Sine amore fides nihil prodest. In *Enchir.*, cap. 8.

45. Sine charitate fides potest quidem esse, sed non et prodesse. Lib. 15, de *Trinit.*, cap. 13.

46. Sine dilectione, fides inanis est: cum dilectione fides Christiani, sine dilectione fides daemones. Serm. 4, *Tempore vigiliae Pent.*

47. Si fides sine dilectione sit, sine opere erit. Super *Psal.* xxxi, in praefat.

48. Posse habere fidem, sicut posse habere charitatem, natura est hominum: habere autem fidem, quemadmodum habere charitatem, gratiae est fidelium. De *predestinat. sanctor.*, cap. 5.

49. Scivit Dominus qui sunt ejus: horum fides, quae per dilectionem operatur, profecto aut omnino non deficit, aut si qui sunt quorum deficit, reparatur antequam vita ista finiatur, et deleta quae intercurreret iniquitate, usque in finem perseverantia deputatur. De *corrupt. et grat.*, cap. 7.

50. Anima fidei, ipsa dilectio est: qui fides, quae non operatur ex dilectione, nisi cadaver examine? Serm. 24, super *Cant.*

51. Quomodo reclus est, cujus fides mortua, cujus opus mors, cujus nulla dilectio, amaritudo multa? *Ibid.*

52. Mors fidei, est separatio charitatis: fidem tuam dilectione animet, probet actio. *Ibid.*

53. Sine amore charitatis, quamvis quisque recte credat, ad beatitudinem pervenire non potest. Serm. 5, de *Charit. ad sororem*.

54. Qui Deum amat et legitime credit, idem s. DIADOCUS. opera fidei sancte perficit: qui vero tantum credit et non amat, idem neque fidem ipsam, quam habet, videtur habere. *Prosec.*

55. Levi enim mente credit, in quo pondus gloriae charitatis non operatur: fides ergo in actione per charitatem posita, magnitudo virtutum est. De *Perfect. spirit.*, cap. 21.

56. Ut quisquam Deum diligat, qui in Deum non credit, fieri nullatenus potest: quia potest unusquisque credere aliquid esse, quod non diligit: diligere vero nemo potest, quod esse non credit. De *incarnat.*, cap. 26.

57. Fides robusta est, quae se in dilectione Dei ac proximi exercet. Homil. 16, super *Ezech.*

58. Cum dilectio procul abfuerit, fides pariter abscedit. Lib. 3, super *Epist. ad Galat.*

59. Fides et charitas, initium vite et finis est: s. IGNATIUS. principium vite, fides: finis ejusdem, charitas; MARTIR.

hæc autem duo, quoties in unum cœeunt, Dei hominem perficiunt. Epist. 14, ad Ephesos.

60. Cum dilectione, fides est Christiani; sine dilectione, fides est diaboli. Lib. 1, homil. 3, ad Monachos.

61. Quanto quisque plus diligit, tanto in fide amplius proficit. *Ibid.*

S. LEO I. 62. Caritas robur fidei, fides fortitudo est charitatis; et tunc verum nomen, ac verus est fructus ambarum, cum insolubilis utriusque manet connexio. *Prose.*

63. Ubi enim non simul fuerint, simul desunt: quia invicem sibi et juvenam et lumen sunt: nunc sine fide non diligitur, et sine dilectione non creditur. Serm. 7 *Quadrag.*

S. PETRUS CHRYSOLOG. 64. Non habet charitatem Christi, qui Christo non fideliter credit. Serm. 119.

AMOR ET SPES.

S. AUGUST. 65. Spes sine amore esse non potest, proinde nec amor sine spe est, nec sine amore spes. In *Enchirid.*, cap. 8.

66. Quantumcumque amor sit perfectus in via, est sibi virtus spei conjuncta. Super Lib. 3, *Sent.*, dist. 26, art. 1, quest. 1.

S. BONAV. 67. Quanto quis magis amat, tanto magis sperat. *Ibid.*, psg. dist. 34, art. 2, quest. 2.

GLOSS. ORD. 68. Amor et spes sanctorum, bene conjunguntur; amant enim quæ sperant, et sperant quæ amant. Super *Ezech.*, cap. 4.

S. JOAN. CLIM. 69. Spei defectus, exterminatio est charitatis: simul atque illuxit fides, charitas apparuit. Grad. 30.

S. PETRUS MAURITUS ABB. CLUN. 70. Spes amorque æternorum, velut geminis alis ad cœlestia homines sublevant. Lib. 1, epist. 20, ad *Gilbert.*

AMOR ET TIMOR.

S. ANSELM. 74. Per timorem, venit ad amorem: timendus est Deus ut Dominus, amandus ut pater. In *Meditat.*

S. ANTONIN. 72. Cum timor Dei fundetur, et radietur in charitate: crescente charitate augetur timor; mens, que plus est illuminata et inflammata, plus timet. Part. 4, tit. 6, cap. 10, § 4.

S. AUGUST. 73. Amâ Dei bonitatem, time severitatem: amando enim times, ne amatum et amantem graviter offendas. *De sancta Virgini.*, cap. 38.

74. Timor castus non recedit a charitate: si non amas, time, ne peras: si amas, time, ne displiceas. *Ibid.*

75. Pietas timore inchoatur, charitate perficitur. *De vera Relig.*, cap. 17.

76. Cupiditatis minuendæ initium est, Deum timere, qui solus timeri sine amore non potest. *Quest.*, quest. 26.

77. Multum movet Dei amor et timor: timor Dei, quia justus est; amor, quia misericors. Super *Psal.* lxx.

78. Absit ut timore pereat amor, ubi castus est timor. Super *Psal.* cxviii.

79. Amor inflammat, timor humiliat: humilitas et bonus timor, accendit et bonus amor. Super *Psal.* lxxix, vers. 17.

80. Sicut omnia justa opera bono timore, et bono amore fiunt: sic malo amore, et malo timore omnia peccata committuntur. *Ibid.*

81. Ad omne recte factum, amor et timor ducit: ut facias bene, Deum amas et times Deum: ut autem facias male, amas mundum, et times mundum. *Ibid.*

82. Non intrat charitas incommitata, habet secum suum timorem, quem introducit, sed illum castum permanentem. Serm. 48, de *Verb. Apost.*

83. Servilis est timor, quando ab amore non manumittitur. Serm. 83, super *Cant.*

84. Præcedit timor, ut sequatur justificatio: timore vocamur, amore justificamur. Epist. 107, ad *Thomam præposit.*

85. Nihil prodest spiritus timoris, ubi non est spiritus charitatis. Epist. 258.

86. Timor Domini sanctus, et sanctus amor: his perfecte affecta anima veluti quibusdam duobus brachiis suis comprehendit, amplectitur, stringit, tenet, et ait: Teni eum nec dimittam. Lib. 5, de *Consider.*

87. Non solum oportet Deum diligere, sed et ipsum amando timere. Serm. de *Angelis.*

88. Quanto quis magis amat, tanto minus timet. Super lib. 3, *Sent.*, dist. 34, art. 2, quest. 2.

89. Qui Deum bene timet, et amat: qui bene amat, et timet. Super *Psal.* xxxii, vers. 48.

90. Ille timor Deo probatur acceptus, qui cum amore maximo, et pia presumptione conjungitur. Super *Psal.* cxlvi, vers. 6.

91. Timeat ergo unusquisque, ne peccet: amet ut supplicet. *Ibid.*

92. Qui ab humano timore longo discretus est, sic formidat, ut diligit: sic querit ut nunquam desinat amare quem metuit. Super *Psal.* cxvii, vers.: *In timore tuo, etc.*

93. Deum toto corde diligere, est amare in illo quod Pater est, timere, quod Deus est. *De orat. Domin.*, cap. 7.

S. CYPRIAN. 94. Nemo potest in sensu cordis Deum amare, nisi prius toto corde eum timeat. *De Perfect. spir.*, cap. 16.

S. DIACON. 95. Metus Dei cum mediocri charitate, eorum est qui adhuc purgantur: perfecta vero charitas

eorum, qui jam purgati sunt, non amplius habet timorem, sed ardorem. *Ibid.*

GILBERT. ANGLUS. 96. Causis distant timor et amor, obsequio vero et affectu libero sunt cognati. Serm. 19, super *Cant.*

S. GREGOR. MAGNUS. 97. Ex initio timoris, ad vinculum perducitur magnæ charitatis. Lib. 5, in I *Reg.*, cap. 5.

S. HILARIUS 98. Timor Domini omnis in amore est, motumque ejus dilectio perfecta consummat. In *Exposit.*, *Psal.* cxviii.

HUGO A S. VICTORE. 99. Timor Domini charitatem adducit: quia dum docet timere periculum, facit amare presidium. Lib. de *Arca Noe*, cap. 1.

HUGO CARD. 100. Timor et amor sunt duo calcæria, quibus equus Domini, idest justus, a lateribus pungitur, ut velocius currat. Super *Ecclusiasten*, cap. 22.

101. Timor sine charitate, parum aut nihil valet. Super *Isaiam.*

S. BERNARD. 102. Donec homo timet Deum, non eum diligit: cum autem diligere ceperit, jam non eum tantummodo timet, sed etiam amplius diligit: timere, servorum est, diligere autem, filiorum: timor sub necessitate est, dilectio in libertate. Homil. 42, super *Matt.* *Oper. imperf.*

JOAN. THOMP. 103. Cum audis, quod Dominus tuus dulcis est, attende quid diligas: cum audis, quod rectus, attende quid times: ut amore et timore Dei excitatus, legem ejus custodias. Super *Prologum Regule sancti Benedicti*, cap. 2, text. 4.

LACT. FIRM. 104. Deo ab homine duplex honor, idest, amor eum timore debetur. In *Epitome divin. Inst.*, cap. Nam.

S. PROSPER. 105. Nulla res sic nos ab omni peccato servat immunes, sicut timor supplicii et amor Dei. Lib. 3, de *Vita contemplat.*, cap. 10.

SALVIANUS. 106. Semper in amore cautela est: nemo enim melius diligit, quam qui maxime veretur. Epist. 4, ad *Parentes.*

THEOPHYL. 107. Neque charitas timoris experta deficiat, neque timor a dilectione sejunctus injucundus sit, et ingratus. Super *Epist.* II, ad *Cor.*, cap. vi.

PLINUS II. 108. Frustra se terrore succinxerit, qui septus charitate non fuerit. In *Panegyrico de Trajano Augusto.*

SENeca. 109. Deum time prius, et ama, ut amaris a Deo. *De Quatuor virt.*

CASTITAS ET ABSTINENTIA. Vide Abstinentia et Castitas.

CASTITAS ET CHARITAS.

S. BERNARD. 110. Castitas sine charitate, lampas est sine oleo: subtrahere oleum, lampas non lucet: tolle charitatem, castitas non placet. Epist. 42, ad *Henric. Senonens. archiep.*

111. Quantalibet venustate sui castitas eminere appareat, tamen nec pretium habet, nec meritum. *Ibid.*

112. Castitatem corporis tui, tunc cum charitate custodi: nam charitas mater virtutum est, castitas autem lucerna ac firmamentum. *Ad Monachos*, parentes. 46.

GILBERT. ANGLUS. 113. Castitas ipsa si non fuerit charitate condita, quid tibi suavis odoris refundet? Serm. 2, super *Cant.*, inter opera D. Bernardi.

GLOSS. ORD. 114. Nihil est castitas carnis, si non adsit mentis suavitas in amore proximi. Super *Job*, cap. 5.

S. GREGOR. MAGNUS. 115. Antiquus inimicus castitatem in nobis, si sine charitate fuerit, non timet. Homil. 8, super *Ezechiel.*, in illud *Cant. vi: Ut castrovarum acies ordinata.*

JOAN. CASS. 116. Charitas et castitas tanta sibi societate federantur, ut una absque altera nequeat possideri. Collat. 12, *Abbat. Chersonon.*, cap. 1, de *Castit.*

CASTITAS ET HUMILITAS.

S. AMBROS. 117. Decet quanto castior virgo, tanto humilior sit. Lib. 2, super *Luc.*, cap. 1, in illud: *Excursus autem Maria, etc.*

V. BEDA. 118. Custos castitatis, est virtus humilitatis. In suis *Prov.*, verbo *Custos.*

S. BONAV. 119. Castitas et humilitas sunt pedesque sapientie. Serm. 2, in *Hevram.*

S. GREGOR. MAGN. 120. Sic mentem necesse est per munditiam erigi, ut tamen sollicitè debeat in humilitate subteriri. Lib. 3 *Moral.*, cap. 17, num. 23.

121. Castitas in ejus corde vera non est, cui humilitas deest. Lib. 22 *Moral.*, cap. 1.

122. Per humilitatis custodiam servanda est munditia castitatis. *Ibid.*, lib. 26, cap. 13, num. 19.

JOAN. CASS. 123. Castitas apprehendi non potest, nisi prius humilitatis in corde fundamenta fuerint collocata. Lib. 6, de *Spiritu fornicat.*, cap. 18.

THOMAS A KEMPIS. 124. Humilis et castus vincit demones, et terret impudicos. In *Hortulo Rosar.*, cap. 9, sect. 3.

Vide etiam titul. *Virginitas et Humilitas hic infra.*

CASTITAS ET OPERATIO.

S. GREGOR. MAGNUS. 125. Redemptori nostrum unum sine altero placere nequaquam potest: si is qui castitate prævenit, nequidem se per bona opera exercet: hoc castitas ergo magna est sine bono opere, nec opus bonum est aliquod sine castitate. Homil. 13, super *Evang.*

S. HIERON. 126. Absque cæteris operibus, virginitas sola non salvat. Lib. 1, *adversus Jovinian.*

CASTITAS ET SCIENTIA.

JOAN. CASS. 127. Impossibile est scientiam spiritalem, sine

integritatis castimonia possideri. Lib. 6, de Spirit. fornicat., cap. 18.

CASITAS ET TIMOR.

S. JOANNES CHRYSOST. 128. Ubi timor Dei est, ibi et castitas est: ubi autem non est timor Dei, ibi neque castitas est. Homil. 1, Oper. imperf., super Matth.

CHARITAS ET CASITAS. Vide Casitas et Charitas, supra.

CHARITAS ET ELEEMOSYNA. Vide Eleemosyna et Charitas, infra.

CHARITAS ET FORTITUDO.

RUPERTUS. 429. Vera fortitudo nunquam sine charitate est: et tunc vere in spiritu fortitudinis res agitur, cum fortissime charitatis societate ipsa fortitudo valatur. Lib. 6, de Spirit. sancto, cap. 6.

S. AUGUST. 130. Ubi charitas, ibi pax: et ubi humilitas, ibi charitas. In preefat. super Epist. Joan.

CHARITAS ET HUMILITAS.

S. BERNARD. 431. Ubi fervet charitas, non desit humilitas. De Passione, cap. 31.

S. CÆSARIUS ARELAT. 432. Nunquam vera humilitas sine charitate, aut facti aut esse potest aliquando. Prosec.

433. Quia sicut ignis sine calore vel splendore, omnimodo non est: ita charitas sine humilitate esse non potest. Homil. 36.

DIONYSIUS CARTHUS. 434. In charitate non crescit, nec proficit, nisi qui in vera humilitate crescit. De profess. Monast., art. 1.

S. ISIDORUS HISPALENS. 435. Sine humilitate, et sine charitate virtus qualibet ut vitium deputatur. Lib. 1, de Summo bono, cap. 38.

LUDOVICUS BLOSIVS. 436. Humilitatis charitas semper conjuncta est, et charitati humilitas: neque fieri potest, ut quis charitatem habeat, si humilis non sit. In Speculo spirit., cap. 8.

S. PETRUS MAURITIUS ABB. CLUN. 437. Unde abest, charitas, abest et humilitas: et unde abest humilitas, abest et charitas. Lib. 4, epist. 17, ad S. Bernard.

438. In nullo hæ virtutes (scilicet humilitas et charitas) ab invicem dividuntur, et ambarum est tam indiscreta connexio; ut qui in una earum constructur, simul utraque possitur. Prosec.

S. PROSPER. 439. Sicut enim pars charitatis est, humilitas: ita pars humilitatis est, charitas. Epist. ad Demetriad.

THOMAS A KEMPIS. 440. Via ad charitatem est, descendere per humilitatem: nam qui elate de se sentit, longe a charitate recedit. De Discipl. claustr., cap. 11, sect. 1.

S. VALER. 441. Humilitas, charitatis est juncta consortio. Homil. 14, de Bono humilit.

CHARITAS ET JEJUNIUM. Vide Jejunium et Charitas, infra.

CHARITAS ET JUSTITIA. Vide Justitia et Charitas, infra.

CHARITAS ET MISERICORDIA. Vide Misericordia et Charitas, infra.

CHARITAS ET OBEDIENTIA. Vide Obedientia et Charitas, infra.

CHARITAS ET OPERATIO.

442. Opere est demonstranda dilectio, ne sit in fructuosa nominis appellatio. Tract. 75, in Joan.

443. Opus solum probet unusquisque, utrum de vena charitatis emanet. Tract. 6, in Epist. Joan., cap. 9.

444. Tunc est vere opus bonum, cum charitate jaculatur agentis intentio, et tanquam ad locum suum rediens, rursus in charitate requiescit. De Catechis. rudib., cap. 11.

445. Ubi non est dilectio, nullum bonum opus imputatur. De Gratia Christi, cap. 26, ante fin.

446. Ea sola bona opera dicenda sunt, quæ fiunt per dilectionem Dei. Super Psalm. LXVII, vers. 36.

447. Sine charitate nullum opus perfectum est: ipsa enim est virtus de qua dicitur: Qui habet unam, habet omnes: et qui non habet illam, quod habet auferetur ab eo. De Passione, cap. 42.

448. Opera facta extra charitatem, nunquam reviviscunt: cum fuerint sine radice. Serm. 4, Dom. 17, post Pent.

449. Sicut panis cum omni cibo sumitur; charitas cum omni opere debet esse. Prosec.

450. Sicut mensa inops est sine pane, ita opus inops est sine charitate. Super Psalm. XL.

451. Diligere te Deum, proba operibus: non enim est vera dilectio, quæ negligit operari. Super Prov., cap. IV.

452. Omne opus, cujus radix charitate non figitur, cito dissipatur. Orat. 4, in Conventu Abbat. habit.

453. Opera eo fiunt superno judicii gratiora, quo ardentiori fuerint facta charitate. De Discipl. monast. conversat.

454. Quandiu quis a charitate non deviat, non erit infructuosum quod exigit: quia meritum non amittit, quidquid ex charitate fit. Part. 2, super Cant., cap. XVIII.

455. Sine charitate opus externum nihil prodest: quidquid autem ex charitate agitur, quantumcumque etiam parvum sit et despectum, totum fructuosum efficitur. Lib. 4, de Imit. Christi, cap. 15, sect. 2.

CHARITAS ET SCIENTIA. Vide Scientia et Charitas, infra.

CHARITAS ET VERITAS.

S. LAURENT. JUSTIN. 156. Veritatis semitas non declinet, quicumque ad charitatis arcem festinat ascendere. Prosec.

157. Si vicissim inseruiunt veritas et charitas: neque sine charitate veritas, neque absque veritate charitas valet subsistere. De Ligno vite, tract. de Charit., cap. 2.

CHARITAS ET ZELUS. Vide Zelus et Charitas, infra.

DILECTIO ET VIRGINITAS. Vide Virginitas et Dilectio, infra: et Casitas et Charitas, supra.

DISCIPLINA ET HUMILITAS. Vide Humilitas et Disciplina, infra.

DISCRETIO ET HUMILITAS. Vide Humilitas et Discretio, infra.

DISCRETIO ET JEJUNIUM. Vide Jejunium et Discretio, infra.

DISCRETIO ET INTENTIO. Vide Intentio et Discretio, infra.

DISCRETIO ET JUSTITIA. Vide Justitia et Discretio, infra.

DISCRETIO ET MAGNANIMITAS.

HUGOCARD. 458. Discretio sine magnanimitate, iners est: magnanimitas sine discretionem præcepit est. Super Genes., cap. XXII.

DISCRETIO ET MISERICORDIA. Vide Obedientia et Discretio, infra.

DISCRETIO ET OBEDIENTIA. Vide Obedientia et Discretio, infra.

DISCRETIO ET OPERATIO. Vide Operatio et Discretio, infra.

DISCRETIO ET ZELUS. Vide Zelus et Discretio, infra.

DOCTRINA ET FIDES.

S. JOANNES CHRYSOST. 459. Ille credendo docet, qui facit quod docet: qui autem non facit bonum quod docet, non credit bono: qui non credit bono, non docet in fide: qui autem cum fide non docet, infelix est servus; quia alios quidem docet, se vero negligit. Homil. 51, super Matth. Oper. imperf., in illud: Beatus ille servus, etc.

DOCTRINA ET OBEDIENTIA.

S. GREGOR. MAGNUS. 460. Ille recte loquitur, qui prius obediendo fecerit, quo loquendo admonet esse faciendam. Homil. 10, super Ezech.

S. LEO I. 461. Inflat scientia, nisi ædificet obedientia. Serm. de Moab.

462. Ubi est incolunitas obedientiæ, ibi sana est forma doctrinæ. Epist. 87, ad Episc. African.,

DOCTRINA ET PATIENTIA.

GREGOR. MAGNUS. 463. Per impatientie vitium, ipsa virtutum nutritrix doctrina dissipatur: doctrina enim viri, per patientiam nescitur. Prosec.

464. Tanto quisque minus ostenditur doctus quanto convincitur minus patiens; neque enim potest veraciter bona docendo impendere, si vivendo nesciat sequamiter aliena mala tolerare. Homil. 35, super Evang.

DOCTRINA ET SAPIENTIA.

S. ISIDORUS PELEUSIOTA. 465. Cum rectis dogmatibus sapientiam conjungere oportet; quod si ambas permisceantur et copulentur, tum perfecta et suprema gloria elucet. Lib. 3, epist. 403, ad Cassian.

DOCTRINA ET VITA.

S. AMBROS. 466. Ante vita quam doctrina querenda est: vita enim bona et sine doctrina habet gratiam, doctrina sine vita integritatem non habet. Super Psalm. cxviii, serm. 1.

467. Sicut qui justus solum foris videtur, intus vero est foetidus; sic est doctrina sine vite innocentia. Ibid.

468. Doctrina non potest mercedem habere, ubi gratia non habet vite innocentiam. Ibid.

469. Vita verbum exigat, et requirit: sermo autem sine vita, non est sermo Dei. Lib. 5, super Luc., cap. vi, in illud: Beati pauperes, etc.

470. Nihil tam periculosum, quam si professioni gesta repugnent. Super I Thimoth., cap. v, in illud: Quodam decesserunt post Satanam.

471. Multi intellectum quem acceperunt alios docendo super Christum ædificant, sed per mala opera destruant in se quod ædificaverunt. Super Apocal., cap. xxi, in illud: Habens fundamenta duodecim, etc.

472. Viva est loquela cum loquuntur et opera: cessant, obsecro, verba, loquantur opera: verbis sumus pleni, sed operibus vacui. Serm. 2, Pent.

473. Quid refert si græce loquantur, et animo barbari simus? quid prodest, si concinnus est sermo, et mores sint innocenti? Homil. de Semente.

474. Habet ut obedienter audiat (quantumcumque granditate dictionis) majus pondus vita dicentis. Lib. 4, de Doctrina christi, cap. 27.

475. Doctor eligat bonam vitam, ut etiam bonam non negligat famam. Ibid., cap. 28.

476. Doctrinæ verba, paucis prosunt sine factis. In suis Proverbiis, verbo Doctrinæ.

477. Bene loqui et male vivere, nihil est aliud, nisi seipsum damnare. Ibid., verbo Bene.

478. Cadens apertos oculos habet, qui recte quidem loqui scit, sed recte vivere contemnit. Ibid., verbo Cadens.

479. Sine doctrina, vita est quasi mortis imago, *Ibid.*, verbo *Sine*.
480. Non sit fructuosus quis sermo doctori, nisi ipse prior faciat bona quae docet. Lib. 2, super *Esdram*, cap. xii, in illud: *Retribuetur ei, etc.*
481. Sermo doctoris in potestate sit cum ea quae docet operatur; nam qui actis ipse sua dicta destruit, contemnitur. Lib. 2, super *Luc.*, cap. iv, in illud xii: *In potestate erat sermo ipsius*.
482. Tantum lucere, vanum est; tantum ardere, parum; ardere autem et lucere, perfectum est. Serm. *de Nativitate B. Joan. Bapt.*
483. Digna res est, ponere in lumine lumen absconditum: ne sibi soli vivat, qui et alios ad vitam trahere possit. Epist. 153, *ad Innocent. Pap.*
484. Prior debet esse vita bona, quam doctrina authentica. Super *Luc.*, cap. vii, in illud: *Sed quid existis videre?* etc.
485. Doctrina verborum sine exemplis operum, est sicut cementum sine cale, aridum et invalidum. *Prose.*
486. Tenacius inheret doctrina operum, quam verborum. *De sex alii Seraphin.*, cap. 6.
487. Docendum est verbo, et erudiendum exemplo vite: docere enim solo verbo est vanum, erudire solo exemplo est parum, sed utroque modo est perfectum. Serm. *Dom. 4 post Pascha*.
488. Necessarius ordo est, ut homo prius faciat, quod postea doceat: ut prius bene vivat, quam audeat predicare. Serm. 3, *de SS. Apostolis*.
489. Bona vita nunquam est otiosa. Super *Luc.*, cap. xv, in illud: *Erat filius ejus senior in agro*.
490. Spiritualis quisque predicator studet summo opere contra maleficos rumores adversantium, et defendere loquendo quod vivit, et ornare vivendo quod dicit. Lib. 4 *Pharise.*, cap. 15.
491. Ipsa est suavissima virtus harmoniae, quando vox cognoscitur operibus consonare. Super *Psal.* c, vers. 2.
492. Auditor doctrinae dicta facere continent, cum predicatoris opera a predicationis verbis discrepare conspiciunt.
493. Nunquam fit efficax predicantis auctoritas, nisi eam affectu operis cordi affixerit audientis. *De Duodecim Abusion.*, cap. 1.
494. Bene atque utiliter predicatur, si id quod ore promittitur, factis implatur. *De zelo et timore*, cap. 4.
495. Nihil prodest verbis proferre virtutem, factis destruere veritatem. *De Mortal.*, cap. 8.
496. Christus in verbis fuit doctor, et consum-

S. BERNARD.

S. BONAV.

CASSIOPOR.

S. CYPRIAN.

mator in factis; docens quid fieret, et faciens quodcumque docuisset. *De Lapsis*, cap. 3.

497. Vere sapiens est, qui quod verbo docet, etiam opere praestat. *Ad Monachos*, parmes. 1.

498. Valet facere sine predicare, sed non predicare sine facere: nullo plus meretur, qui facit et praedicat, quam qui facit et laet. Epist. *ad Demosum Pap. de morte D. Hieronymi*, quest. 61.

499. Si bonum solus facio, mihi soli prosum; sed si praedicans facio, et mihi et aliis prosum. *Ibid.*

200. Subtilium verborum praedicator tantum, et non operum, est quaedam levis aurium inflatio et veritatis fumus, cito sine fructu pertransiens. *Ibid.*

201. Qui scit et solum facit, et alios non docet, tenetur Domino reddere rationem. *Ibid.*

202. Servus Dei sic debet vita et exemplo in seipso ardere et fulgere; ut luce exempli et lingua sanctae conversationis omnes impios reprehendat. *Colloq.* 39.

203. Tantum habet homo scientiae, quantum operatur: et tantum est religiosus bonus orator, quantum ipse operatur. *Ibid.*, oracul. 7.

204. Nec lectio desit operibus bonis, nec bona opera desint studio lectionis. Epist. 6, *ad Theodor.*, cap. 9.

205. Vere docet, qui facit quod docet, aliter condemnat seipsum. Super *Matth.*, cap. v, in illud: *Sic luceat lux vestra, etc.*

206. Opera salutis sine fama boni odoris non satis relucent auditoribus, nec fama sine opere proficit; sine quibus forma veri sacerdotis non commendatur. *Ibid.*, cap. iv, in illud: *Et abili opinio, etc.*

207. Cum a vitibus caro restringitur, cum mens virtutibus exercetur, restat ut loquendo quisque doceat alios vitam, quam moribus servat. Lib. 6 *Moral.*, cap. 16, num. 23.

208. Ille bene loquendi facultiam accipit, qui sinus cordis ad perfecte vivendi studia extendit: nec conscientia loquentem praepedit, cum vita linguam antecedit. Lib. 6 *Moral.*, cap. xvi, num. 24, in illud *Job v*: *Et scies quoniam multa, etc.*

209. Ille uberes fructus predicationis colligit, qui semina bonae operationis praemittit. *Ibid.*

210. Loquendi auctoritas perditur, quando vox opere non adjuvatur: sermones Dei post se praedicator projicit, cum hoc quod dicit, facere contemnit, et cum respuit opere, quod praedicat voce. *Ibid.*, lib. 9, cap. 5.

211. Praedicator, qui a suis vocibus moribus discrepat, jejunos serit quod alius manducabit: quia suo semine non pascutur, quando a verbis sui rectitudine prava actione vacuatur. *Ibid.*, lib. 21, cap. 8.

S. EPHEM.

S. EUSEBI.

CASSAR.

S. FRANCIS.

ASSESIAS.

S. FULGENT.

GLOSS. INT.

S. GREGOR.

MAG.

S. GREGOR.

MAGNUS.

212. Doctor Ecclesiae si aliter docet, quam vivat, ipso jejuno alius quod seminatum est comedat: et saepe quod gignit verbo, occidit exemplo. *Prose.*

213. Doctoris progenies eradicator, quando is, qui per verbum nascitur, per exemplum necatur: quia cum lingua vigilans gignit, vita negligentia occidit. *Ibid.*

214. Quisquis juxta hoc quod loquitur non vivit: quos verbo genuit, a stabilitate rectitudinis opere evellit. *Ibid.*

215. Cum imperio vere docetur, quod prius agitur quam dicitur: doctrina subtrahit fiduciam, quando conscientia praepedit linguam. *Ibid.*, lib. 23, cap. 7, num. 13.

216. Illa vox libentius auditorum corda penetrat, quam dicens vita commendat. Part. 2, *Pastoral.*, cap. 3.

217. Boni praedicatoris antequam verba exhortationis insonent, omne quod locuturi sunt operibus clament. *Ibid.*, part. 3, cap. 6.

218. Boni praedicatoris prius propria crimina fletibus curent; et tunc quae aliorum sunt puniendi denuntient. *Ibid.*

219. Ad regnum aeternae beatitudinis pervenire non valet, qui non nullo opere implere quod docet: cuius vita despiciatur, restat ut ejus praedicatio contemnatur. Homil. 12, super *Evang.*

220. Qui in occulto bene vivit, sed alieno profectu minime proficit, carbo est: qui vero in imitatione sanctitatis positus, lumen ex se rectitudinis multis demonstrat, lampas est; quia et sibi ardet, et aliis lucet. Homil. 5, super *Ezech.*, in illud: *Quasi aspectus lampadarum*.

221. Sermo dulcedinem non habet, quem vita reproba intra conscientiam remordet: unde necesse est, ut qui verbum Dei loquitur, prius studeat seire qualiter vivat, ut postea ex vita colligat, quae et qualiter dicat: ad praedicandum plus conscientia sancti amoris edificat, quam exercitatio sermonis. *Ibid.*, homil. 40.

222. Qui vitam suam interius pensat, et exemplo suo foris admonendo alios edificat, quasi in corde linguae calamus tingit: in eo quod manum verbi proximus exterius scribit. *Ibid.*

223. Quanto sanctior est vita doctoris, tanto sit humilior sensus audientis. *Ibid.*, homil. 48, in illud: *Et pavimentum in fronte portarum, etc.*

224. Quod lingua loquitur, attestetur conscientia. Lib. 1, in *Registro*, indict. 9, cap. 2, epist. 2, *ad Justin. Praetor.*

225. Studendum est, ut vestrae voces aetibus adjuventur. *Ibid.*, lib. 9, indict. 4, cap. 45.

226. Pastor Ecclesiae, qui vitam sanctitatem habet, et divinae predicationis virtutem non habet,

sacerdos quidem est, sed non divinus. *Prose.*

227. Si verbum alius quod seminatum est comedit: et saepe quod gignit verbo, occidit exemplo. *Prose.*

228. Inutilis est actio sine sermone, et sermo sine actione. Orat. 20, in *Funere sancti Basilii*.

229. Oportet utrumque, qui verba credentibus nuntiat, operibus etiam vitam clamare non desistant. Super *Apocal.*, cap. 10.

230. Ornamentum vitae, doctrina; firmamentum verbi, opus; ille recte tractat, qui exemplis sua dicta confirmat. Super II, *ad Tim.*, cap. ii, in illud: *Recte tractentem, etc.*

231. Talem te exhibe, ne contemni possis: vita enim auctoritatem tribuit verbo. Super *Epist. ad Tit.*, cap. ii, in illud: *Nemo te contemnat*.

232. Tunc doctrina doctorum suavis est, cum doctrina pariter et vita consentiant. In *Regula monachor.*, cap. 6, *de Correct. et doctrina*.

233. Caput arboris est docere quod facis; prius faciamus, et sic docemus, non doctrina auctoritas cassis operibus destruat. *Ibid.*

234. Non confundant opera tua sermonem tuum, ne cum in Ecclesia loqueris, tacitus quilibet respondeat: Cur ergo hoc quod dicis, ipse non facias? Epist. 2, *ad Nepotian.*

235. Perdit auctoritatem docendi, cuius sermo opere destruitur. Epist. 54, *ad Oceanum*.

236. Qui Ecclesiae futurus est princeps, habeat eloquentiam cum vite integritate sociatam, ne opera absque sermone sint tacita, et dicta factis deficientibus erubescant. Super *Epist. ad Tit.*, cap. i, in illud: *Sunt multi et non subditi, etc.*

237. Tunc doctrinae est sanitas, cum doctoris doctrina pariter et vita consentiant. *Ibid.*, cap. ii, super illud: *Quae decent sanam doctrinam, etc.*

238. Nihil prodest aliquem exercitatum esse in dicendo, et ad loquendum trivisse linguam: nisi plus exemplo docerit, quam verbo. *Prose.*

239. Qui impudens est, quamvis disertus sit, si ad casitatem audientes cohortetur, sermo ejus infirmus est, et auctoritatem non habet cohortandi. Econtrario, quamvis sit rusticus et tardus ad loquendum, si castus fuerit, exemplo suo homines potest ad vitam similitudinem impellere. *Ibid.*

240. Non qualem quis verbis referat, sed qualem se rebus efficit, specietur: regnum celorum sola verborum officia non obtinent. Super *Matth.*, canon. vi in illud: *Attendite a pseudoprophetis*.

241. Tam vita quam doctrina clare debet doctor ecclesiasticus: nam doctrina sine vita, arro-

HATRO.

S. HIERON.

S. HILARIUS.

HICO A S. VICTOR.

gantem; vita sine doctrina, inutilem facit. *Serm. 57, de Diversis.*

242. Sacerdotis prædicatio operibus confirmanda est, ut quod docet verbo, demonstret exemplo. *Ibid.*

243. Vera est illa doctrina, quæ vivendi sequitur formam. *Ibid.*

244. Nihil turpius est, quam si bonum, quod quisque prædicat, explere opere negligat; tunc prædicatio inutiliter profertur, quando efficaciter opere adimpletur. *Ibid.*

245. Quod lingua non explicat, vita bona commendat. Lib. 5, in 4 *Cælest. Hierarch.*

246. Tota vita et opera prædicatoris debet sapientia, sive doctrina circumdari: ut quod docet, faciat, et quod facit, doceat. Super *Ecclesiastic.*, cap. 21.

247. Prælatum Ecclesiam pascere debet pane doctrinæ et sustentare exemplo bonæ vitæ. Super *Joan.*, cap. 21.

248. Sicut vitium est, prius infundere, quam infundi: ita vitium est, semper infundi, et nunquam infundere. Super *Genes.*, cap. 46.

249. Doctrina nunquam accepta erit, nisi vita doctoris prius accepta fuerit. Super *Sapient.*, cap. 7.

250. Doctrina sine vita, est lucerna sine oleo: doctrina lucida, et vita tenebrosa, res est monstruosa. Super *Luc.*, cap. 8.

251. Bona vita prolocutrix est prædicatoris. Super *Joan.*, cap. 12.

252. Sunt doctorum quidam, qui lucent et ardent; quidam, qui ardent et non lucent; quidam, qui lucent et non ardent; quidam, qui nec lucent, nec ardent. Super *Apocal.*, cap. 10.

253. Doctrina, quæ in perfecta charitate, vel operibus bonis non est consummata, cito destruitur. Super *Sapient.*, cap. 4.

254. In iudicio sedens, si bene vixeris et bene docueris, omnium iudex es: si autem bene docueris et male vixeris, tui solus condemnator es. *Prosec.*

255. Bene vivendo et bene docendo, populum instruis quomodo debeat vivere: bene autem docendo et male vivendo, Deum instruis quomodo te debeat condemnare. Homil. 43, super *Matth. Oper. imperf.*

256. Qui docet, verborum suorum sit ipse exemplum: ut magis opere doceat, quam sermone. *Ibid.*, homil. 9.

257. Qui docet et facit quod docet, vere ille docet; qui autem non facit quod docet, non alium docet, sed seipsum condemnat. *Prosec.*

258. Melius est facere et non docere, quam docere et non facere: quoniam qui facit, etsi tacue-

rit, aliquos corrigat, suo exemplo: qui autem docet et non facit, nomen corrigat sed multos scandalizat. *Ibid.*, homil. 10.

259. Omnis doctor hypoerita est, qui non prius facit bona, et postea docet. *Ibid.*, homil. 47.

260. Nulla honorum dogmatum ad salutem utilitas, si vita vitiorum sordibus scateat, et inquinetur. Homil. 3, super *Joan.*

261. Nihil prodest vita bona cum prava doctrina: et nihil prodest sana doctrina, cum vita corrupta. *Ibid.*, homil. 65.

262. Qui facit quod docet, et qui quod imperat complet, maximus in celestibus sententia Domini declaratur. Sed qui quod docet negligit, et qui quod audit, contemnit, salutis reus existit. Homil. 7, ex *Divers. in Matth.*

263. Nihil Doctore frigidius, qui verbis duntaxat et non operibus philosophatur: non enim hoc doctoris est, sed historionis et hypoerita. Homil. 1, super *Acta Apostol.*

264. Majus hoc damnus est, quando bene quis docet verbis, et operibus doctrinam impugnat; hoc multorum in Ecclesia malorum causa est. *Ibid.*, homil. 30.

265. Docere et non facere, non solum lucri nihil, sed etiam damni plurimum contum. Lib. 1, de *Compunct. cordis.*

266. Perfectus ille est, qui cum fide vitam habet rectam. Homil. 9, super *Epist. ad Hebr.*

267. Si doctor verbis quidem doceat ac philosophetur, operibus contraria fecerit, nondum doctor erit. *Serm. 12, ad Philipp.*

268. Doce me per vitam, hæc est optima doctrina: non enim discipline, tam a verbis, quam a factis animæ solent introum. *Prosec.*

269. Majus enim damnum, cum aliquis bene verbis docens, per opera doctrinam impugnat; hoc fuit multorum in Ecclesia malorum causa, hoc Ecclesiam subvertit. Homil. 38, ad *Popul. Antiochen.*

270. Adicit doctrinæ auctoritatem, bona vita Doctoris. Homil. de *Bradit. disciplina.*

271. Quidnam est scientia sine vita, nisi panis menstruatus? In cap. 2, *Regul. S. Benedict.*, verbo *Hinc.*

272. Si vis alios docere, ut bene vivant, stude teipsum prius exercere, ut bene præcedas. *Prosec.*

273. Nam doctrina sine exemplis, aut exempla sine doctrina, quæ utilitas utriusque? quantum sibi prodest bene vivendo, tantum subditis nocet tacendo.

274. Doctrina autem cum exemplaritate, et exempla cum doctrina optime conveniunt. *Ibid.*

275. Quid proderit tibi verbo docere, si linguæ

vita repugnet? vita bona tibi, doctrina subjecto. *Ibid.*

276. Doctrina sine moribus, doctorum perimit: vita sine doctrina, inutilem facit. *De Insit. vite sacerdot.*, cap. 4.

277. Caret efficacia sermo in corde auditoris, quem vituperat conversatio prædicantis. *De Ruina monast. ord.*, cap. 10.

278. Non sufficit tibi verborum tantum locutio, nisi sermonem bonum melior vita commendet: nam doctrina sine moribus, occidit doctorem; vita sine sermone, negligit gregem. *Epist. 4, ad Nicolaum presbyt. Mericensensem.*

279. Qui facit quod docet, bonos verbo, instruit, exemplo roborat, sapientia decorat: et quos verbo corrigere non valet, plerumque exemplo emendat. In *Prologo Regule S. Benedict.*, cap. 1.

280. Doctoris vitam etiam ipsa vera doctrina virescit, quia dum non vivit sicut docet, ipsam quam prædicat veritatem contemplabilem facit. Lib. 8, de *Sum. bono.*, cap. 37, sent. 1.

281. Tam doctrina, quam vita clara debet ecclesiasticus doctor: nam doctrina sine vita arroganter reddit, vita sine doctrina inutilem facit. *Ibid.*, cap. 36, sent. 1.

282. Verbum præcedant opera: quæ ore promissis, opere adimple: quæ ore doces, exemplis ostende: non enim est satis laudare quod dicis, nisi dictis facta conijunxeris. Lib. 2, de *Synonym.*, cap. 14.

283. Arcus perversus est lingua magistrorum doctentium bene, et viventium male: et ideo quasi ex perverso arcu sagittam emittit, dum suam pravam vitam propriæ lingue ictu confodiunt. Lib. 3, de *Sum. bono.*, cap. 37, sent. 2.

284. Qui bene docet, et male vivit, tanquam æs aut cymbalum, sonum facit aliis, ipse tamen sibi manet insensualis. *Prosec.*

285. Qui bene docet, et male vivit: quia docet bene viventibus proficit; quia vero male vivit, seipsum occidit.

286. Qui bene docet, et male vivit, æquatur cæro qui bonam quidem alius lucem præstat, severo in malis suis consumere videtur atque extinguere.

287. Qui bene docet, et male vivit; videtur bonum malo conjungere, lucem tenebris commiscere, veritatem mendacio mutare. *Ibid.*, cap. 37, sent. 4.

288. Sacerdotis prædicatio, operibus confirmanda est; ita ut quod docet verbo, instruat exemplo. *Prosec.*

289. Vera est illa doctrina quam vivendi sequitur forma: nam nihil turpius est, quam si bonum quod quisque sermone prædicat, explere opere negligit.

290. Tunc enim utiliter prædicatio profertur, quando efficaciter vita adimpletur.

291. Unusquisque prædicator et bonæ actionis et bonæ prædicationis habere debet studium nam alterum sine altero non facit perfectum, sed præcedit justum benefacere, ut sequentes bene possit docere. Lib. 3, de *Summo bono.*, cap. 36, sent. 2.

292. Omnibus utilis doctor ita se præstare debet, atque insistere doctrinæ; ut quanto claret verbo, tanto clarescat et merito. *Ibid.*

293. Qui divina prædicant, et ex ejusdem prædicationis dignitate vivere minus curant; sunt habentes verbum Dei in ore, sed non in opere; multa bene docentes, nihil autem operantes. *Ibid.*, cap. 37, sent. 3.

294. Pulchre loqui, cymbalo simile est: at probe loqui, Angelis innatum est. Lib. 4, epist. 163, ad *Cyrum.*

295. Vita sine sermone magis prodesse solet, quam sermo sine vita: nam illa etiam tacens prodest, hic autem etiam clamans molestiam affert: sed si sermo et vita in unum occurrant, omnis philosophiæ simulacrum efficiunt. *Ibid.*, lib. 2, epist. 275, ad *Hierocem.*

296. Quod quis alium docet, id prius ipse faciat, ne a proximo ignoretur contrarium contra se facere. *Epist. ad Zenam.*

297. Oratorum scientia est quomodo loqui doceat: sed sapientis doctrina est, quomodo vivere oporteat. Lib. 3, de *Divin. inst.*, cap. 13.

298. Debet doctor perfectus, et docere quæ docet præcipiendo, et confirmare faciendo. *Ibid.*, lib. 4, cap. 24.

299. Qui docet, faciat quæ docet, et sit quasi prævius, manumque porrigat secuturo. *Ibid.*

300. Quam sincerus sit catholici dogmatis prædicator, ipsius vite professione clarescit. *Epist. 89, ad Martian. August.*

301. Verbo virtutem doceto, opere autem, eandem declara. *Parentes. 11.*

302. Sine vita tua subjectis ad fructum, sint opera ad exemplum. *Epist. 157, ad Vibarium suum.*

303. Quisquis ad fortiter agendum, proximorum mentes prædicatione instigat, debet utique vitam concordare cum lingua, ne dum aliis proponit excelsa, ipse contentus imis, prematur inertia. *Serm. 8, de sancto Anastasio.*

304. Docere, nec facere, summum periculum est. *Ibid.*, serm. 43, de *S. Victore.*

305. Perfecto prædicatori duo sunt permaxime necessaria, videlicet, ut sententias doctrinæ spirituales exuberet, et religiose vitæ splendore coruscet. *Prosec.*

HUGO CARD.

S. JOANNES
CENTSOST.S. ISIDORUS
HISPAL.S. ISIDORUS
PELUSIOTA.S. JUSTIN.
MART.

LACT. FIRM.

S. LEO I.

S. NILUS.

PETRUS
BLESENS.S. PETRUS
DAMIANUS.JOAN.
TRIB.

306. Quod si quispiam ad utrumque non sufficit; videlicet, ut et vita clara, et doctrinae facultate sit profusus, melior est vita procul dubio, quam doctrina: dulcior quippe est fructus operis, quam folia nuda verborum. Lib. 8. *Epist. ad Viros illustres, etc.*, epist. 1, ad *Cinthium pre- fect.*

307. Plus valet vitæ claritas ad exemplum, quam eloquentia vel urbanitas accurata sermonum; quos non eruditus verbo vivæ conversationis, infirmas exemplo. *Ibid.*

308. Qui prædicatoris officio fungitur, doctrina spiritualis imbribus pluatur, et religiose vitæ radiis splendeat. *Ibid.*

PHILO JUD. 309. Nulla est sermonis utilitas, si ab hoc dis- crepent opera. Lib. 3, de *Vita Moyis.*

S. PROSPER. 310. Non facile est, persuadere esse possibile quod docet lingua, si a lingua vita dissentiat. Lib. 1, de *Vita contemplat.*, cap. 17.

S. REMIGIUS 311. Tunc prædicator ministerium suum honorificat, quando secundum illud quod prædica- tur, vivere studet. *Super Epist. ad Rom.*, cap. 2, can. 13.

THOMAS A KEMPIS. 312. Hæc duo simul juncta, maxime in religio- sis et abdicatis personis Deo placent, et coram hominibus lucent: bona vita scilicet, et sancta doctrina. *Serm. 12, at Novit.*, divis. 6.

313. Quam multi ore tenus prædicant, sed vita longe dissentiunt! Lib. 3, de *Imit. Chr.*, cap. 32, sect. 4.

IN VITIS PATI. 314. Oportet eum, qui est fidelis et bonus, ea quidem animo sentire, que dat Deus: loqui au- tem que sentit, facere vero que loquitur. Si enim cum veritate verborum non concurrat vitæ cognitio, panis est sine sale. Lib. 8, cap. 95.

315. Cum prius operatus fueris rem de qua lo- queris, tunc ex ipsa re loquere. Lib. 5, libello 8, num. 8.

316. Doce cor tuum servare, qua docet alios lingua tua: homines enim ad loquendum per- fecti videri volunt, et in operando id quod lo- quuntur minores sunt. *Ibid.*, num. 14.

317. Ille est vere sapiens, qui factis suis, non qui verbis alios docet. *Ibid.*, libell. 10, num. 75.

ARISTOTELES. 318. Elaborandum est, ut non circa verba ora- tor duntaxat, verum etiam circa vitam suam, diligentiam omnem statumque accomodat: nam vitæ compositio et ad studendum, et ad boni et æqui viri existimationem adipiscendam conducit plurimum. de *Rhetor. ad Alexandr.*, cap. *Pero- ratio.*

ZATO PORT. 319. Quam culpæ soles, ea tu ne feceris ipse; turpe est doctori, cum culpa redarguit ipsum. Lib. 1, *Distich.*, carm. 56.

320. Qualis homo ipse est, talem esse ejus ora- tionem necesse est: orationi autem facta similitu- ma, factis vita. Lib. 5 *Tusc. quest.*

321. Non quantum quisque prosit, sed quanti quisque sit in vita, ponderandum est. *De claris Orator.*, num. 237.

322. Qui præclara loquuntur, nec faciunt, cithæ- re similes sunt, que sonat aliis, ipsa nec audi- ens, nec sentiens. *Proser.*

323. Ridicule faciunt, qui in psalterio sonos aptant ligno, animum ad regle vivendum non componunt. *In Sent.*, sent. 8.

324. Aliter loqueris, aliter vivis. *De Vita beata*, cap. 18.

325. Verba rebus proba: facere docet philoso- phia, non dicere, ne orationi vita dissentiat. *Proser.*

326. Maximum hoc est, et officium sapientia et judicium, ut verbis opera concordent. *Epist. 20.*

327. Hoc turpissimum est, quod nobis objici solet, verba philosophia, non opera tractare. *Epist. 24.*

328. Philosophi pronuntiatio, sicut vita debet esse composita. *Epist. 40.*

329. Eligamus eos, qui vita docent: qui cum dixerint et abdicatis personis Deo placent, et coram hominibus lucent: bona vita scilicet, et sancta doctrina. *Serm. 12, at Novit.*, divis. 6.

330. Hæc sit propositi nostri summa; quod sentimus, loquamur: quod loquimur, sentiamus, concordet sermo cum vita. *Epist. 75.*

331. Non ut cætera memorie doctrinam tradi- disse satis est, sed in opera tentanda: non est beatus, qui scit illam, sed qui facit. *Epist. 75.*

332. Sic discamus, ut que fuerunt verba, sint opera: nullos autem pejus moveri de omnibus moralibus judico, quam qui aliter vivunt, quam vivendum esse præcipiunt. *Epist. 108.*

333. Talis esse debet hominis oratio, qualis vita. *Epist. 114.*

334. Sermones tui vitam tuam commendat auditoribus. *Sent. 167.*

ELEEMOSYNA ET CHARITAS.

335. Quem odorem tibi spirant eleemosynæ, si in illis charitas non pollet! *Serm. 32, super Cant.* inter opera D. Bernardi.

336. Nisi ramus eleemosynæ de charitatis ra- dice procedat, non habet pinguedinem vel humo- rem, ut suavem vel maturum fructum producat: nam vera eleemosyna, fructus est charitatis. *De Eleemosyn.*, cap. 3.

ELEEMOSYNA ET COMPASSIO.

337. Eleemosyna sine compassione est ribus sine sapore. *super Isai.*, cap. 58.

ELEEMOSYNA ET JEJUNIUM.

Vide Jejunium et Eleemosyna *infra.*

ELEEMOSYNA ET ORATIO.

S. LUDOVICUS. 338. Oratio que eleemosynarum operibus ad- juratur, excedit mundum, penetrat paradisum, evolat usque ad ipsum summæ majestatis angelo conferente conspectum. *Serm. 93.*

S. BERTHOLDUS. 339. Tunc pretiosior fit oratio, cum conjuncta fuerit eleemosynæ: inefficax enim petitio est, cum precatur Dominum sterilis oratio. *Homil. 11.*

S. HIERONIMUS EMBESSEN. 340. Oportet ut sibi res utraque, scilicet oratio et eleemosyna, consentiat. Illa rogat, hæc impe- trat; illa quodammodo judicis audientiam depre- catur, hæc gratiam promeretur: illa ostium pulsat, hæc aperit; illa prodit desiderium, hæc desiderii procurat affectum; illa supplicat, sed supplicantem ista commendat. *Homil. de Initio Quadrag.*

S. JOHANNES GREGORIUS. 341. Ignis est precatio, sed ignis iste opus ha- bet oleo ut ad ipsa cœli convexa perveniat: ceterum oleum, quo ignis iste fovetur, non aliud est, quam eleemosyna. *Serm. 3, de Verbis Apost: Habentes eundem spiritum.*

342. Vacuus intrat ante Deum, qui veniens ad orationem, nullam eleemosynam facit. *Homil. 45, Oper. Imperf. super Math.*

343. Eleemosyna preparatio est orationis: ille preparat animam suam ante orationem, qui faciens eleemosynam venit ad orationem. *Ibid.*

344. Eleemosyna ante orationem præcedit, quia mediatrix est et preparatrix vitæ ante faci- endam orationis; ut post eleemosynam sequens oratio, preparatum locum misericordie inveniat apud Deum. *Ibid.*

S. PETERS CERTSOL. 345. Sine miseratione infirmatur oratio: oratio sine largitate læscit. *Serm. 42.*

ELIUS RELOSHOF. 346. Orationem Deus non exaudit hominis, qui egenum non exaudit. *Sent. 208.*

S. JOHANNES GREGORIUS. 347. Sine plumis nequit volare penitentia, pennas eleemosynæ non habens. *Homil. 5, de Penitent.*

ELEEMOSYNA ET PENITENTIA.

GILBERTUS ANGELUS. 348. Cum sit hominis christiani fides, fideliter Christi mandata servare, fit absque dubio, ut nec fidem habeat, qui infidelis est: nec Christum

credat, qui Christi mandata conculcat. *Lib. 6, de Gubern. Dei.*

FIDES ET OPERATIO. 349. Strenuum esse operibus, sed affectu infidum, ita est ac si villosus fundamentum pulchra culminum velis elevare fastigia, quod quo plus strinxeris, plus corruit: quia sine memento fidei, bona opera manere non possunt. *Lib. 2, Offic.*, cap. 2.

S. ANSELMUS. 350. Bona fides est, cum pulchro operum reni- tet ornatu. *Lib. 2, de Fide ad Gratianum*, in Pro- log.

351. Credere opus est opere, non sermone, non lingua. *Serm. 20.*

S. ANSELMUS. 352. Quisquis sine fide operari bona vult, impius profecto est. *Super Epist. ad Rom.*, cap. IV, in illud: *Quinon operatur*, etc.

S. AUGUSTINUS. 353. Opera sunt ex fide, non fides ex operi- bus. *De gratia et lib. arbit.*, cap. 7.

354. Catholica fides justos ab injustis, non ope- rum, sed ipsa fidei lege discernit. *Lib. 3, contra duas Epist. Pelagianor. ad Bonifac.*, cap. 5.

355. Sine recta fide, nulla opera laudabilia prosunt. *Ibid.*

356. Fides sine operibus neminem salvat; et sine ipsa, que videtur bona opera, in peccata vertuntur. *Ibid.*

357. Si fides sine dilectione sit, sine opere erit. *Super Psalm. xxxii.*

358. Manus tus inveniantur in bono opere, fide in fide *De Cataclysmo*, cap. 2

359. Fides sine operibus non salvat, et est quasi homo sine pedibus. *Tract. 10, super Joan.*

360. Nos ea que videtur opera bona, dicimus non esse vere bona sine fide: quoniam opera vere bona necesse est Deo placere. *Lib. 4, contra Julian.*, cap. 8.

361. Frustra sibi de sola fide blanditur, qui bonis operibus non ornatur. *Serm. ad Sororan suam.*

362. Jam incipe operari, et perseverare in fide; ne sicut stultæ virginis, empturum oleum exclu- daris. *Non in hoc confidas, quod solum lampadem habes, sed custodi illam ardentem. Prosee.*

363. Non hoc solum confidas, quod credis, sed fidem ardentem conserva, ut luceat lux tua per bona opera. *Cateches. 15.*

364. Fides sine operibus, et opera sine fide, eodem modo improbantur: oportet enim fideles fidem acta ostendentem Domino offerre; nec enim patri nostro Abraham in justitia fides reputata es- set, nisi fructum ejus filium suum obtulisset. *De Perfect. spirit.*, cap. 20.

365. Professio fidei absque operibus, sermo est otiosus: credit enim et Christum profiteretur.

CICERO.

DIODORUS PHILOS.

SENECA.

S. JOHANNES GREGORIUS.

SIXTUS PHILOSOPH.

GILBERTUS ANGELUS.

S. INNOCENTIUS.

HUGO CARD.

S. ANTONIUS.

S. ANSELMUS.

S. AUGUSTINUS.

S. BERNARDUS &

S. ISIDORUS HISPAL.

S. CYRILLUS HIEROSOL.

S. EPHREM.

sed otiose agit, cum ea minime præstet. *De Con-*

S. FULGENT.

366. Vita bona non veraciter dicitur, quæ perverse credulitatis vitio depravatur: nec sufficit ad salutem fides recta creditis, si conversatio moribus turbatur obsecans. Lib. 2, de remiss. peccator., cap. 1.

GLOSS. ORD.

367. Non sufficit murus fidei, nisi confirmetur operibus bonis. Super 2 *Paratip.*, cap. 32.

368. Bona opera veræ divitiis spiritus, ubi pura mentis sinceritate geruntur, sed sine fide nihil prosunt. Super *Proverb.*, cap. 31.

369. Opera præter fidem, vel nulla sunt, vel etiam bona videantur, sunt inania, quia præter vitam Christi. Super illud *Joan v: Omnis qui credit, etc.*

370. Nemo bona facit, in quo fides non præcessit. Super *Exod.*, cap. xii, in illud: *Non sinet percussorem ingredi.*

371. Ille placet Deo, qui fidem rectam, quam habet, executione virtutum, et perfectæ operationis decorat. Super *Epist. ad Thess.*, cap. iv, in illud: *Et placere Deo, etc.*

372. Nemo potest Deo servire, qui mortua habet opera. Super *Epist. ad Hebr.*, cap. 9, in illud: *Ad serviendum Deo viventi.*

S. GREGOR. MAGNUS.

373. Intus sanctæ Ecclesiæ inimicus est, qui fidelem se dum affirmat vocibus, moribus negat. *Prosec.*

374. Eumque sancta Ecclesia velut infidelem æstimat, qui illam specie tenuis intus positus vitio pravæ actionis impugnat.

375. Ab ipsa enim Ecclesia etiam fide discrepat, qui illi opere non concordat. Lib. 18, *Moral.* cap. 6.

376. Ille vere credit, qui exercet operando quod credit. *Ibid.*, lib. 2, super *Evang.*

377. Nunquam sibi aliquis credat, quidquid sibi animus sine operis attestazione responderit. *Ibid.*, homil. 30.

378. Vera fides est, que in hoc quod verbis dicit, moribus non contradicit. *Prosec.*

379. Tunc veraciter fideles sumus, si quod verbis promittimus, operibus complemus. *Ibid.*, homil. 29.

380. Sicut rami sine virtute radicis arefiunt; ita opera quantumlibet bona videantur, nulla sunt, si a soliditate fidei disjunguntur. Lib. 3, ex *Registro*, indict. 12, cap. 33, epist. 33, ad *Theodandam reginam Longobard.*

381. Bona opera perant, si a fide vera inveniuntur aliena. *Ibid.*

382. Fides absque operibus justitiæ, non sufficit ad salvandum: neque vitæ justitia per se tuta

est ad salutem, si se juncta sit fides. Homil. 8, super *Ecclesiasten.*

383. Frustra sibi de sola fide blanditur, qui bona operari negligit. Serm. 2, de *Ascens.*

384. Fides ficta est, qua solo ore promittitur, et actu negatur. Super I ad *Timoth.*, cap. i, in illud: *Et fide non facta, etc.*

385. Opera sine fide, sunt quasi cursus extra viam in solitudine. Super *Exod.*, cap. iii.

386. Credens non dicitur sapiens; nisi quod credit operetur. Super *Psaln.* cx.

387. Nullus fidei promissa percipiet, nisi professionem actibus servet. Serm. de *Fide Abraham.*

388. Sicut lucerna non quidem ex oleo accenditur, sed per oleum nutritur: sic fides non quidem ex opere nascitur, sed per opera emittitur. Homil. 18, *Oper. perf. super Matth.*

389. Fides sine operibus, figura solum absque virtute est. Homil. 8, super II ad *Timoth.*

390. Qui bono operi student, in ipso opere hoc habent ut Deo grati acceptique per fidem sint. Lib. 1 *Parall.*, cap. 11.

391. Otiosa et mortua est fides, quæ sanctis et necessariis non commendatur operibus. Lib. 1, homil. 3, ad *Monachos.*

392. Ubi opera non sunt bona, fides nihil proderit credendi. Super *Prolog. Regule S. Bened.*, cap. 2, text. 12.

393. Qui per fidem cognitionem Dei habent, et operibus obscurantur, exemplum Balaam sequuntur qui carens opere, apertos oculos habuit per contemplationis fidem. Lib. 1, de *Summo bono*, cap. 2, sent. 8.

394. Beatum hominem facit vita recta cum fide. *Ibid.*, lib. 2, cap. 1, cent. 14.

395. Beatus est, qui et recte credendo bene vivit, et vivendo, fidem rectam custodit. *Ibid.*, cap. 2, sent. 1.

396. Sicut fides operandi ratio est, ita in operibus fidei fortitudo. Serm. 5, de *Collectis.*

397. Nemo fidelis sine bonis operibus aut est, aut esse potest sanctus. In *Apolog. pro Thaulero*, cap. 3.

398. Bona opera si fuerint sine fide, non sunt aliqua bona credenda, sed vitia. Lib. 3, de *Vita contempl.*, cap. 4.

399. Sicut fundamentum sine structura parietum, nihil utilitatis habet: ita quicunque fidem sine operibus habere videtur, non ideo perfectus est. Super I ad *Cor.*, cap. 3, can. 11.

400. Cassa est operatio, si fides certa non fuerit: frustra fœnerat, qui de receptione desperat. Lib. 2, ad *Eccles. Cathol.*

HAYMO.

S. THOMAS.

HUGO CARD.

S. GREGOR.

S. JOANNES CHRYSOST.

THEOPHYLACTUS.

PLATO.

S. JOANNES DAW.

S. AUGUST.

JOAN. TRITH.

S. JOAN. CLIV.

S. ISIDORUS HISPAL.

S. THEODOR.

S. LEO I.

LUDOVICUS BLOSICUS.

S. PROSPER.

S. REMIGIUS.

SALVIANUS.

401. Operi debemus credere, non opinioni: rationi, non libidini: veritati, non voluntati. *Ibid.*, lib. 4, de *Gubernat. Dei.*

402. Christianus, nisi bona opera fecerit, fidem suam penitus approbare non potest; ac per hoc quod probare non valet quod sit, sic omnino habendus est, quasi non sit. *Ibid.*

403. Sine operibus bonis, nihil sibi christianus per fidei supercilium usurpare debet. *Ibid.*

S. THEODOR.

404. Non sufficit sola fides ad salutem, sed operibus indiget ad perfectionem. Super *Exod.*, quæst. 63.

THEOPHYLACTUS.

405. Tunc vivit fides, quando opera habet Deo placentia: opera tunc vivunt, quando fidem habuerint: separata autem ab invicem, mortua sunt. Super *Joan.*, cap. ix, in illud: *Vocaverunt rursus hominem, etc.*

406. Nunquam fieri potest, ut animæ suæ opera recte percipiat, propria illa sua virtute (scilicet fide) destituta. Lib. de *Republ.*

FIDES ET ORATIO.

407. Si fides deficit, oratio perit: ergo ut oremus, credamus: et ut ipsa deficiat fides qua oramus, oremus: fides fundit orationem, fusa oratio fidei impetrat firmitatem. Serm. 36, de *Verb. Dom.*

408. Fides orationis est penna, qua sine in cœlum evolare non potes. Gradu 28.

FIDES ET SCIENTIA.

409. Ubi fides non est, ibi scientia abest. Homil. 18, super I *Timoth.*

410. Indiget fides cognitione, sicut et cognitio indiget fide: neque enim esse potest fides sine cognitione, neque cognitio sine fide: sed hanc tamen seriem inter se habent, ut cognitionem fides præcedat, subsequatur autem fidem cognitio. Serm. 1, de *Curat. grecar. affection.*

FIDES ET SPES. *Vide Spes et Fides infra.*

FIDES ET TIMOR. *Vide Timor et Fides infra.*

FORTITUDO ET CHARITAS. *Vide Charitas et Fortitudo supra.*

FORTITUDO ET HUMILITAS. *Vide Humilitas et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET JUSTITIA. *Vide Justitia et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET OBEDIENTIA. *Vide Obediencia et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET ORATIO. *Vide Oratio et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET PATIENTIA. *Vide Patientia et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET PRUDENTIA.

411. Prudentiam fortitudo comitem habet. Lib. 5 *Offic.*, cap. 35.

412. Fortitudinis mater prudentia est: non fortitudo, sed temeritas est quislibet ausus, quem non paritavit prudentia. Lib. 1, de *Consid.*

413. Sæpe fortitudo, si improvida fuerit, et minus circa vitia circumspicet, ipsa sui præsumptione in casum ruit. Homil. 19, super *Ezech.*

414. Vis corpori prudenti moderamine destituta, præcepit ruit cuncta miscens atque confundens. De *Regno ad Arcadium imperat.*

FORTITUDO ET SAPIENTIA. *Vide Sapientia et Fortitudo infra.*

FORTITUDO ET TEMPERANTIA.

415. Ille solus vir fortis debet judicari, qui temperans est. Lib. 1, de *Divin. Inst.*, cap. 9.

HUMILITAS ET CASITAS. *Vide Casitas et Humilitas supra.*

HUMILITAS ET CHARITAS. *Vide Charitas et Humilitas supra.*

HUMILITAS ET DISCIPLINA.

416. Servanda est in corde humilitas, et in opere disciplina. Lib. 28 *Moral.*, cap. 19, num. 23.

HUMILITAS ET DISCRETIO.

417. Discretio esse non potest absque humilitate, nec humilitas in complacencia sui, et innitendo propriæ prudentiæ conservatur. Lib. 2, super *Marc.*

HUMILITAS ET FORTITUDO.

418. Magna virtus humilitatis, sine cujus obtentu, virtus fortitudinis non solum virtus non sit, sed etiam in superbie vitium erumpat. Serm. de *Virt. Obediencia.*

419. Ne fortitudo in superbiam transcat, cœdenda est sive humilitatis. *Ibid.*

HUMILITAS ET JEJUNIUM. *Vide Jejunium et Humilitas infra.*

HUMILITAS ET MISERICORDIA. *Vide Misericordia et Humilitas infra.*

HUMILITAS ET OBEDIENTIA. *Vide Obediencia Humilitas infra.*

HUMILITAS ET ORATIO. *Vide Oratio et Humilitas infra.*

S. AMBROS.

S. BERNARD.

S. GREGOR. MAGNUS.

S. SYNESIUS.

LACT. FIRM.

S. GREGOR. MAGNUS.

JOAN. GEES.

S. BERNARD.